

Til:

Direktør Hilde Singsaas
Seksjonsleder Ann Mari Vik Green
Miljødirektoratet,
Postboks 5672 Torgarden,
7485 TRONDHEIM

Kopi til:

Regjeringsadvokaten, Postboks 8012 Dep, 0030 Oslo

Ansvarlig advokat:
Jenny Sandvig

Vår ref.:
97134 505 JESA/JESA

Deres ref.:
2025/10683

Oslo
22. mai 2025

Vedr. EØS-stridige PUD-godkjenninger for Yggdrasil, Tyrving og Breidablikk

Det vises til Miljødirektoratets brev av 7. mai 2025, som besvarte vårt varsel av 25. april 2025 om rettslige skritt ved overtredelse av Oslo tingretts forbud mot begunstigende vedtak for petroleumsfeltene Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil, fastsatt i tingrettens kjennelse 18. januar 2024. Som kjent opphevet Høyesterett ved kjennelse av 11. april 2025 lagmannsrettens avgjørelse om å tilsidesette det forbudet tingretten hadde fastsatt.

EFTA-domstolen har i dom avsagt 21. mai 2025 i sak E-18/24, *Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom mot Norge*, bekreftet at Oslo tingretts forståelse av EUs prosjektdirektiv i ovennevnte kjennelse er riktig. Nasjonale domstoler skal legge «stor vekt» på hva EFTA-domstolen har uttalt om hvordan EØS-retten er å forstå, jf. HR-2025-490-S avsnitt 65, jf. HR-2016-2554-P avsnitt 77.

EFTA-domstolen bekrefter at mangelen på konsekvensutredning av forbrenningsutslippene før godkjenning av PUD for Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil er i strid med prosjektdirektivets artikkel 3(1). EFTA-domstolen klargjør at feil av denne art medfører ugyldighet, uavhengig av om den kan ha virket inn på vedtakenes innhold. I likhet med Høyesterett i HR-2025-677-A (avsnitt 44 til 46), slår også EFTA-domstolen fast (avsnitt 103) at lojalitetsplikten i EØS-avtalen artikkel 3 i en slik situasjon krever at staten eliminerer alle ulovlige virkninger av PUD-godkjenninger gitt i strid med prosjektdirektivet artikkel 3(1).

Miljødirektoratet er altså forpliktet til å gjøre PUD-godkjenningene uvirksomme, smh. C-411/19 og C-24/19 [GC], samt E-18/24 avsnitt 119. Det vil være uforenelig med denne plikten om Miljødirektoratet fatter begunstigende vedtak som forutsetter at det foreligger gyldige PUD-godkjenninger, og som derigjennom fasiliteter – ikke eliminerer – ytterligere ulovlige virkninger av vedtakene. I pågående klagesaker om vedtak av 1. april og 18. mars 2025, vil Miljødirektoratet tilsvarende ha plikt til å ta våre klienters klager til følge. Vi presiserer at lojalitetsplikten gjelder alle statens myndigheter i kraft av EØS-avtalen artikkel 3, uavhengig av om domstolene har nedlagt et bestemt rettslig forbud mot myndighetsutøvelse, jf. sak C-24/19 [GC] avsnitt 83 og HR-2025-677-A avsnitt 45.

I denne saken kommer i tillegg at Oslo tingrett i kjennelsen 18. januar 2024 har nedlagt et slikt forbud. Tingretten forbød staten å fatte noen vedtak som forutsetter gyldig PUD for Yggdrasil, Tyrving og Breidablikk inntil gyldigheten av PUD-godkjennelsene er rettskraftig avgjort.

Tingrettens forbud er tvangskraftig fra og med Høyesteretts kjennelse 11. april 2025. Det er ikke riktig at tvangskraften av tingrettens kjennelse skulle være suspendert. Staten erkjente i rettsmøte 28. juni 2024 overfor Borgarting lagmannsrett at tvisteloven § 19-13 tredje ledd neppe ville hjemle suspensjon av tvangskraften forbi lagmannsrettens behandling av forføyningssaken i september 2024, som avgjort 14. oktober 2024. Det er fordi varigheten av en slik suspensjon ville forspille formålet med forføyningen. En slik erkjennelse i rettsmøte er rettslig bindende for staten, jf. tvisteloven § 3-5 annet ledd. Staten tok heller ikke til motmæle overfor Høyesterett da denne side opplyste at virkningen av en opphevelse av lagmannsrettens kjennelse ville være at tingrettens forbud igjen ble tvangskraftig. Det er først *etter* Høyesteretts opphevelse at staten v/Energidepartementet har fremsatt et slikt syn.

Vi føyer til at EØS-avtalen artikkel 3 uansett utelukker at domstolene skulle ha noen skjønnsfrihet etter tvisteloven § 19-13 tredje ledd til å suspendere virkningen av en forføyning som er besluttet for å etterleve plikten til å eliminere de ulovlige virkningene av en EØS-stridig PUD-godkjennelse. Som Høyesterett og EFTA-domstolen slår fast, jf. hhv. HR-2025-490 avsnitt 44 og E-18/24 avsnitt 115, gjenstår ingen skjønnsfrihet for domstolene ved et slikt brudd.

Vi gjør endelig oppmerksom på at bruddet på prosjektdirektivet artikkel 3(1) ikke er regularisert. EFTA-domstolen og EU-domstolen har klarlagt at adgangen til såkalt regularisering er forbeholdt eksepsjonelle tilfeller som ikke vil åpne for omgåelse eller tilsidesettelse av direktivets krav om forutgående konsekvensutredning før PUD, jf. C-261/18 [GC]. Det er etter EU-domstolens praksis opplagt at de tilleggsutredninger som er foretatt etter godkjenning av PUD omgår og endatil tilsidesetter direktivets krav. At utbygging og drift har kunnet pågå, tilsier etter EU-domstolens praksis at det er tale om en omgåelse, jf. C-196/16 avsnitt 32. Det er heller intet eksepsjonelt ved denne feilen, som altså hefter ved alle PUD-godkjennelser på norsk sokkel. De snevre vilkårene for regularisering er dermed ikke oppfylt. Under enhver omstendighet er de utredninger som er foretatt i ettertid mangelfulle etter prosjektdirektivets artikkel 3(1). De utreder i all hovedsak spekulative utslipp som ikke er rettslig relevante (såkalte nettoutslipp), jf. sak E-18/24 avsnitt 96 flg., bygger på vesentlige faktiske feil og foretar ingen lovpålagt vurdering av betydningen av «embedded emissions» for liv, helse, biodiversitet, klimatiske vippepunkter, oppfyllelse av internasjonale og nasjonale klimamål, eller øvrige faktorer opplistet i artikkel 3(1) i tråd med best tilgjengelige vitenskap. Miljødirektoratet kan følgelig ikke fravike sine plikter etter EØS-avtalen artikkel 3 og forbudet satt av tingretten ut fra en antakelse om at EØS-striden skulle være reparert.

Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom vil se meget alvorlig på saken dersom direktoratet skulle opptre i strid med pliktene som er beskrevet foran. Det vises til tidligere redegjørelse for straffansvar etter domstoloven § 200 og straffeloven § 170 bokstav a.

Vi ber om et snarlig møte med Miljødirektoratets direktør og ansvarshavende for den avdeling som behandler søknader for olje og gass dersom direktoratet ikke finner redegjørelsen foran tilstrekkelig.

Med vennlig hilsen
Simonsen Vogt Wiig

Jenny Sandvig
Partner - Advokat
jesa@svw.no